

**'Mamma får inget veta om Afghanistan'.
Göteborgs-Posten, 8 februari 2002.**

Charlotta Kratz

Jag känner en soldat. Han är 24 år och heter John. Han är på väg till Afghanistan och jag tänker på två filmer: *Johnny got his gun*, och *Hair*.

John är till hälften vietnames, i sig själv ett resultat av USA:s krig i Vietnam. Männen i hans familj har varit soldater sedan amerikanska frihetskriget, men han är den förste med universitetsutbildning. Försvaret betalar hans utbildning och när han var min student hade han (regelmässigt) kamouflagemundering om onsdagarna. När han fått sin order kom han förbi och pratade. Han såg liten ut. Löjtnantshjärta.

Han berättade vad han skall göra. Organisera minröjning. Organisera byggande av hus. Se till att det finns vatten. Se till att 14-åriga flickor inte våldtas i flyktingförläggningarna.

Han sitter där och ser liten ut, mycket mindre än han är med bröstkorg för närstrid. Och jag frågar om Afghanistan. Blir det kallt? Det är kallt om nätterna, säger han. Du kommer att behöva en filt, säger jag. Här, du kan få min (jag har en på jobbet mot luftkonditioneringen). Matchar inte uniformen, säger han. Flick-filt, dessutom, säger jag.

Jag berättar aldrig för mina föräldrar när jag åker iväg, säger han. Jag vill inte att de skall oro sig. Händer det något lär de få veta det, och går det bra får de veta i efterhand. Min telefon fungerar över hela världen. Ljuger du för din mamma? frågar jag. Jag ljuger inte om hur mycket jag älskar henne, säger han.

Han skickar 400 dollar till sin vietnamesiska mamma ibland och ber henne att inte jobba ett par veckor. Hon är manikyrist i Los Angeles.

Jag har gjort upp med döden, säger han. Jag är inte rädd längre. Gud tar hand om mig. Vad som sker skall ske. Han har en madonna i grön jade runt halsen.

Såna som jag har egentligen inte mycket respekt för såna som du, säger jag. Vad fick dig att ändra dig? säger han. Att vi ses varje dag? Kanske, säger jag. Vi ses varje dag och jag måste stirra dig i vitögat.

Varför har du valt att ägna ditt liv åt förstörelse, frågar jag. För att jag är bra på det, säger han, och det måste göras av såna som är bra på det. Men, säger jag, men. Jag balanserar på gränsen mellan att acceptera och inte. Min instinkt säger nej. Kanske jag bara vägrar att inse faktum, säger jag. Det är en otrolig kommentar, säger han.

Han fick tio dagars varsel om att åka till Afghanistan. Det är farligt, säger jag för jag är rädd. Folk tror det är ofarligt att köra till jobbet, säger han. Men där borta kommer du att köra till jobbet i en krigszon, säger jag, och han fnissar.

Så du berättar inte för dina föräldrar eller din syster att du skall iväg, säger jag. Och du känner inte dem du jobbar med. Vem pratar du med egentligen? Min bror, säger han. Vi har samma säkerhetsklassning. Nu känns det litet bättre, säger jag.

Min bror kör fräckare i göteborgstrafiken än John i San José. Du tar inga risker, säger jag. Han exploderar i pojkhistorier. Snabba bilar, sin bror, interstate 5. Berättade ni för er mamma, frågar jag. Nä, säger han. Det gjorde vi inte!

Johnny got his gun är en film jag älskar men inte står ut med att se. En ung pojke kommer tillbaka som ett litet gipspaket, utan armar och ben.

Kathy min kollega är vit i ansiktet. Hennes pappa var pilot i Vietnam. Men han kom tillbaka helskinnad, eller hur? säger jag. Han, ja, säger hon. Hon vet inte att John skall till Afghanistan, och jag säger inget, än.

En morgon när jag vaknar är det Kandahar på TV. Bilder på grottor och folk i turban och en del i sån där ökenkamouflage. Så jag frågar John kommer du att ha den beige modellen kamouflageuniform på dig? Vit, beige och ljusbrun? säger han. Ja, det kommer jag. Och de ger mig en filt, av silke eller linne, som jag kan linda runt huvudet.

Jag sover alltid med tre kuddar, en under huvudet, en mellan benen och en som jag kramar, säger han. Reser du till krig med tre kuddar? frågar jag. Nej, men så många jag kan komma över. Det är en vana men kanske jag gör det för att det känns tryggt också?

Du har ett sånt snällt leende, och snälla ögon, säger jag. Le när du träffar barn i lägren. Jag vet, säger han, och ler. Han har ärr efter rikoschetter och folks tänder och hans huvud är rakat. Han tror att han har dödat andra människor. Jag hatar vad han gör.

Det här är inte sista gången vi ses säger han för tredje gången. Men hittills är det det. Musik från *Hair* dånar i mitt huvud och jag ser en generation marschera in i stora gröna plan.

Jag vet inte hur man står ut. Om det vore min bror. Och det är det.